

■ АПРОБАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Навчально-практичний семінар на тему: "РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ДОРАДНИЦТВА У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ"

Основною метою навчально-практичного семінару є надання інформаційної та навчально-методичної підтримки у веденні господарської діяльності малим та середнім виробникам сільськогосподарської продукції в умовах реформування агропродовольчого комплексу країни через дорадчу діяльність. Сьогодні стоїть завдання перетворити сільськогосподарське дорадництво на широку магістраль, яка веде до ефективного господарювання, високого рівня конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції, до добробуту сільського населення України.

Сільськогосподарська дорадча діяльність (дорадництво) у сучасних умовах розглядається, в основному, як організований обмін інформацією та цілеспрямована передача навичок. На сьогодні це широкомасштабна діяльність, яка повинна координуватися й контролюватися органами державної влади для напрацювання досвіду, розробки методики та методології її здійснення.

Збільшення обсягів виробництва продукції сільського господарства, стимулювання економічного зростання, підвищення рівня добробуту сільського населення, боротьба з бідністю, усунення соціальних негараздів, раціональне використання природних ресурсів – основні компоненти розвитку сільської місцевості. Розвиток соціальної сфери села практично неможливий без підтримки з боку держави, ефективним інструментом якої можуть стати саме сільськогосподарські дорадчі служби, оскільки вищезазначені компоненти потребують значних змін у суспільстві[2].

Сільськогосподарське дорадництво є складовою управління АПК в умовах його демократизації та самоврядування. Його основним завданням є спрямування суб'єктів сільськогосподарської діяльності і сільських громад на інноваційний розвиток. З огляду на це у ході реформаційних перетворень сільськогосподарське дорадництво має бути органічно вбудоване в організаційні структури міжгосподарського самоврядування та забезпечення інноваційного розвитку [3].

Таким чином, **14 червня 2016 року на базі Вінницького національного аграрного університету** було проведено навчально-практичний семінар щодо розвитку сільськогосподарського дорадництва у Вінницькій області.

З вітальним словом до учасників звернулися: ректор Вінницького національного аграрного університету Мазур Віктор Анатолійович, перший заступник голови Вінницької обласної державної адміністрації Гижко Андрій Петрович, директор центру післядипломної освіти та дорадництва Тітаренко Ольга Михайлівна.

"Сьогодні в Україні відбуваються докорінні зміни напрямків управління у сфері рослинництва та тваринництва. Першочерговим завданням галузевих інституцій є пошук нових підходів розвитку сільських територій. Питання дорадництва займає одне з перших місць, адже у Вінницькій області в сільській

місцевості проживає 48 % населення. З них офіційно зайнятого населення лише 38 тис. чол., тому слід забезпечити стабільний прибутковий розвиток на основі підвищення знань населення", - наголосив **Андрій Гижко**.

В ході семінару присутні обговорили роль дорадчих служб у становленні та розвитку малих і середніх сільськогосподарських виробників, адже вони є основою стійкого розвитку сільських територій. Також зупинились на питанні основних моделей сільськогосподарського дорадництва у світі та ролі інтеграційних процесів у підвищенні інвестиційної привабливості області.

За словами **Андрія Гижка**, роль державних органів влади полягає в концентрації уваги на розвиток сільськогосподарської території. "Слід залучати різноманітні державні програми, грантові проекти та іноземні інвестиції, це дасть змогу створити нові робочі місця у сфері послуг, зеленому туризмі та садівництві".

З кожним роком на Вінниччині збільшується кількість дорадників. Спільно з Вінницьким національним аграрним університетом протягом двох останніх років навчання (підвищення кваліфікації) сільськогосподарських дорадників та експертів–дорадників збільшилось до 42 чоловік, в тому числі:

- у 2014 році – 19 сільськогосподарських дорадників та 10 експерт–дорадників;
- у 2015 році – 5 сільськогосподарських дорадників та 8 експертів – дорадників.

Протягом 2015 – березня 2016 року в Департаменті агропромислового розвитку облдержадміністрації були проведені два кваліфікаційних іспити сільськогосподарських дорадників та сільськогосподарських експертів– дорадників, адже розвиток сільськогосподарського дорадництва в області визнано основним пріоритетом діяльності Департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації.

У свою чергу, **Віктор Мазур** зазначив, що основним завданням Вінницького національного аграрного університету є підготовка фахівців різних спеціальностей, в тому числі і навчання сільськогосподарських дорадників та експертів-дорадників.

"Цьогоріч розширено кількість спеціальностей. Вперше у 2016 році університет буде проводити набір докторів філософії", – повідомив **Віктор Мазур**.

Розвиток дорадництва в Україні та його професійної освіти розглядається як важливий аспект процесу реформування аграрної галузі, сприяє конкурентоспроможності сільгоспвиробників, підвищенню ефективності їх виробництва, що стимулює позитивні перетворення в країні, спрямовує їх "на місцях" [1].

У роботі навчально-практичного семінару також взяли участь: Кирилюк В.М. – перший заступник директора Департаменту агропромислового розвитку Вінницької облдержадміністрації; Шаманська О.І. - кандидат економічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри дорадництва та інформаційних технологій в менеджменті Вінницького НАУ; Корінець Р.Я. – Президент "Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України"; Рудик В.Ф. – заступник завідувача центру організаційно-правового забезпечення розвитку і реформування органів місцевого самоврядування ВОАОМС; Маліновська С.В.– директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Вінницькій області; Климчук М.С. – голова "Споживчого товариства "Вінницька

обласна сільськогосподарська дорадча служба "Агродорада"; дорадники та експерти-дорадники дорадчих служб; керівники агропідприємств Вінницької області; представники професорсько-викладацького складу; аспіранти; здобувачі Вінницького національного аграрного університету та інші учасники.

Учасники навчально-практичного семінару виступили з актуальними доповідями щодо розвитку дорадчої діяльності на наступні теми:

▪ **Про перспективи розвитку сільськогосподарського дорадництва у Вінницькій області**

Кирилюк В.М., перший заступник директора Департаменту агропромислового розвитку Вінницької облдержадміністрації – охарактеризувала оптимальні види продукції, які є витребуваними на ринку та перспективи області в системі розвитку сільськогосподарського дорадництва;

▪ **Формування кадрової політики дорадчих служб**

Шаманська О.І., кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри дорадництва та інформаційних технологій в менеджменті факультету менеджменту та права Вінницького національного аграрного університету – окреслила основні принципи кадрової політики через демократизм управління, від якого залежить готовність до співробітництва, розуміння окремих людей та їхніх потреб, справедливість дотримання рівності й послідовності;

• **Роль Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України у розвитку дорадництва**

Корінець Р.Я., Президент Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України – виділив основні завдання, що стоять перед проектним колективом у процесі Фандрейзингу, та ознайомив з грантовими проектами посольств, міжнародних організацій, сільськогосподарських громад;

▪ **Захист прав, інтересів територіальних громад області, їх мешканців та органів місцевого самоврядування. Надання консультаційної та правової допомоги посадовим особам органів місцевого самоврядування – членам ВОАОМС у здійсненні ними своїх повноважень**

Рудик В.Ф., заступник завідувача центру організаційно-правового забезпечення розвитку і реформування органів місцевого самоврядування ВОАОМС – охарактеризував проблемні питання реформи місцевого самоврядування щодо добровільного об'єднання територіальних громад, розмежування повноважень, стратегічного планування населених пунктів, управління комунальною власністю;

▪ **Діяльність Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Вінницькій області та перспективи його розвитку**

Маліновська С.М., директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Вінницькій області – наголосила на доцільності надання безоплатної правової допомоги, що гарантує людям ефективний захист їхніх прав в суді за рахунок Державного бюджету;

▪ **Формування вітчизняної аграрної інноваційної системи на основі накопичення інтелектуального капіталу науково-дослідних організацій агросфери**

Коломієць Т.В., аспірантка Вінницького національного аграрного університету – проінформувала учасників щодо умов сильної взаємодії аграрних підприємств, що лише з такими інституціями, як держава, система освіти і науки можливий процес ефективного формування та накопичення інтелектуального капіталу, а отже й отримання додаткових конкурентних переваг;

▪ **Роль дорадчих служб у становленні сталого розвитку малих та середніх сільськогосподарських виробників, як основи стійкого розвитку сільських територій**

Жереб В.В., аспірант Вінницького національного аграрного університету – виділив три основні напрямки роботи дорадчих служб із фермерськими господарствами – перехід фермерських господарств від зернової та олійної спеціалізації до овочевої, створення обслуговуючих та виробничих кооперативів та залучення державних цільових програм фінансування та грантових програм до розбудови господарств, як із технічної, так і технологічної сторони;

▪ **Основні моделі сільськогосподарського дорадництва у світі**

Крижановська Н.П., аспірантка Вінницького національного аграрного університету – охарактеризувала основні моделі сільськогосподарського дорадництва у світі та перспективи розвитку дорадництва в Україні через систему підтримки фермерських рішень;

▪ **Роль інтеграційних процесів у підвищенні інвестиційної привабливості аграрних підприємств**

Довгань Ю.В., асистент кафедри дорадництва та інформаційних технологій в менеджменті факультету менеджменту та права Вінницького національного аграрного університету – виділив основні моменти інтеграційних процесів у підвищенні системи розвитку аграрних підприємств.

В процесі обговорення найважливіших питань учасники навчально-практичного семінару прийшли до наступних висновків та рекомендацій:

– сприяти започаткуванню нового науково-практичного журналу "Дорадництво України: теорія, практика, інновації" на базі Вінницького національного аграрного університету;

– посилити роботу з написання грантових проектів у різних сферах сільського господарства та дорадництва в цілому;

– створити "Центр розвитку дорадництва" на базі Вінницького національного аграрного університету спільно з Вінницькою обласною державною адміністрацією та Департаментом агропромислового розвитку Вінницької облдержадміністрації;

– сприяти державній підтримці дорадчої діяльності через відповідні урядові і місцеві програми;

– налагодити якісну співпрацю з аграрними закладами післядипломної освіти та науки з питань навчання, досліджень і передачі сучасних технологій споживачам дорадчих послуг, а також органам державної влади і місцевого самоврядування, громадськими традиційними об'єднаннями в аграрному секторі з питань формування пріоритетності надання соціально-спрямованих дорадчих послуг, відповідно до запитів товаровиробників;

– відпрацювати механізм надання інформаційної та навчально-методичної підтримки у веденні господарської діяльності сільськогосподарським товаровиробникам, сільському населенню, яка базується на взаємній довірі та партнерстві;

– систематично проводити навчально-практичні семінари з метою інформування населення та стимулювання розвитку підприємництва на селі;

– сприяти у підвищенні рівня знань сільського населення та удосконаленні навичок прибуткового ведення господарства сільськогосподарськими товаровиробниками.

За результатами навчально-практичного семінару сподіваємось, що наше спільне засідання стане початком тісної співпраці та партнерства у розвитку сільськогосподарського дорадництва у Вінницькій області, що сприятиме покращенню теоретичних і практичних знань товаровиробників та сільського населення.

Список використаних джерел

1. Кальна-Дубінюк Т.П. Дорадництво та його освітні програми як складова сучасного розвитку економіки України / Т. Кальна-Дубінюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.vsau.org/web/vsau/vsau.nsf/8bdf42e871eff545c2256fc7003eb150/4d82ad001b8d99bfc2257e21002b8653/\\$FILE/Доповідь%205.pdf](http://www.vsau.org/web/vsau/vsau.nsf/8bdf42e871eff545c2256fc7003eb150/4d82ad001b8d99bfc2257e21002b8653/$FILE/Доповідь%205.pdf)

2. Кудінова І. П. Сучасний стан розвитку дорадництва в Україні : колективна моногр. "Інноваційні напрями розвитку дорадництва". – Ніжин : Лисенко М. М., 2011. – С. – 69–74.

3. Кропивко М. Розвиток системи сільськогосподарського дорадництва – важлива складова запровадження організаційно-економічних інновацій на селі / М. Кропивко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iae.com.ua/component/content/article/1-news/444-2013-11-11-22-55.html>

***В.А. МАЗУР, кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
Ректор Вінницького національного аграрного університету
О.М. ТИТАРЕНКО, директор центру післядипломної освіти та дорадництва
Вінницького національного аграрного університету***

